ב"ה | גיליון **773**
ערב שבת קדש
פרשת **וירא** תשפ"ו

אוצר הנפש

י-ם	16:00	17:11
ת"א	16:17	17:16
חיפה	16:15	17:14
ב"ש	16:19	17:18

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי **הרב יצחק גינזבורג** שליט"א

אוצר הפרשה

ירושת עשו מכח "הקל קול יעקב"

בפרשת וישלח קוראים על כך, שיעקב שולח לעשו מלאכים לומר לו "עם לבן גרתי ואחר עד עתה ויהי לי שור וחמור וגו'". "שור וחמור" היינו משיח – משיח בן יוסף ומשיח בן דוד. הוא שואל את עשו – אתה מוכן לגאולה? אני מוכן כבר, עשיתי את התיקון שלי, "'עם לבן **גרתי**' ו-**תריג** מצוות שמרתי", אתה עשית את שלך? אתה מוכן להמשיך מלמעלה את האורות המרובים דתהו שיש לך ואין לי? אבל התברר שעשו לא התחיל את העבודה – וממילא אי אפשר להביא את הגאולה. הרבי אומר שעבשיו, אחרי אלפי שנים, דווקא עשו מוכן לגאולה. אם כן, הכל תלוי בנו, אם רק נפקח את העינים ונראה שמשיח בא – "הנה הנה משיח בא", שאנחנו נמשיך את האורות. המשכת אור היא התפקיד שלנו, אבל הכלים צריכים להיות מוכנים. הכלים הם "הידים ידי עשו", שחייבים לרשת מכח "הקל קול יעקב".

(כ' בסלו פ"ד)

אוצר הפתגם

יעקב (הקטן) מודה לה' על כל הטוב שה' זיכה אותו עד כה, "קטנתי מכל החסדים ומכל האמת", היינו העבודה להקטין-למעט את עצמו, "שבכל חסד וחסד שהקדוש ב"ה עושה לאדם צריך להיות שפל רוח במאד".

(בסלו פ"ה)

אוצר הרמז

יעקב – האור שבוקע

אוא"ס שלפני הצמצום הוא אברהם, הצמצום יצחק והקו יעקב. מה הרמז? "אז יבקע כשחר אורך"– **יבקע** אותיות **יעקב**.

(כ"ד טבת פ"ה)

אוצר הסיפור

ההצלה מרעש האדמה

רבי אברהם דוב מאווריטש מחבר ספר 'בת עין', הסתלק ב-י"ב בכסלו.

בזמן הרעש בצפת, שהה רבי אברהם דוב בבית מדרשו והתפלל תפלת מנחה. כשהגיע בתפלתו לנפילת אפים, החלו זעזועי הרעש, ומיד השתחוה בפשוט ידים ורגלים על רצפת בית המדרש תוך תפלה ותחנונים, וקרא למתפללים להצטופף סביבו. הזעזועים גברו, חלק הארי מכִפת בית המדרש וקירותיו התמוטטו, אולם אותו שטח מצומצם בו נמצא הרב והמתפללים שהצטופפו סביבו לא נפגע ונשאר עומד על תלו בנס.

בהלה והתרגשות תקפו את הניצולים, אולם רבי אברהם דוב לא נתן לאנדרלמוסיה ואזלת היד להשתלט עליהם. הוא הכריז: "לא עת בכות וספוד! צריך להחיש עזרה לנצרכים, ולהציל מה שבידי אדם להצילו". מיד התארגנו פלוגות הצלה לפקח את גלי המפולת מעל האנשים שנקברו תחתיהם. הם מהרו לשלוח שליחים אל הערים הסמוכות, להודיע להם על אסונם האיום ולבקש את עזרתם, ובבחות משותפים התאמצו להציל את החיים ולקבור את המתים. יומם ולילה עבדו, אך העבודה היתה למעלה מכחותיהם והיא נמשכה חדשים רבים.

> "לא עת בכות וספוד! צריך להחיש עזרה לנצרכים, ולהציל מה שבידי אדם להצילו"

בין החסידים היו שטענו כי אין עתיד לצפת, ודרשו ללכת בדרכו של מנהיג הפרושים, לנטוש את העיר המשכלת יושביה על ידי אסון הרעש שפגע בה שלש פעמים במאה הזאת – כי בשנת תק"ך נחרבה העיר פעמיים ע"י רעש. אך הצדיק הטיל את מלוא משקל השפעתו וסמכותו, כדי לסכל עצה נמהרה זו. הוא הבטיח להם כי פגע זה שוב לא יפקוד אותם בעתיד, ובסס הבטחתו זו על יסוד דברי התלמוד: "שאלו תלמידיו את רבי יוסי בן קסמא: אימתי בן דוד בא? אמר להם: לכשיפול השער הזה ויבנה, ויפול ויבנה, ויפול". בבארו את הדברים המופלאים הללו, כי המלה שער היא בגימטריא צפת, ואותיותיה של המלה שער נקראות משמאל לימין 'רעש'. כלומר, ה"שער", צפת, יפול ע"י רעש רק שלש פעמים ולא יותר עד ביאת המשיח. הבטחה חגיגית זו חוללה נפלאות: היא הפיחה רוח חיים בעצמות היבשות, העבירה מהם כבמטה קסם את היאוש שאפף אותם, ועודדה אותם להתחיל בעבודת השקום והקמת ההריסות תוך אמונה ובטחון בעתידם.

המשך בעמוד הבא

יו"ל ע"י תלמידי הרב גינזבורג. להצטרפות לתפוצת שיעורי הרב:דוא"ל: itielgi@gmail.com וואטסאפ: 050-7951105

אוצר התבונה
תשובת הצדיקים

פרשת וישלח פותחת במפגש מחודש בין יעקב לעשו, שפנימיותו היא עימות-שתכליתו-בירור בין עולם התיקון לעולם התהו. בלילה שלפני הפגישה מעביר יעקב את מחנהו את מעבר יבק וכשהוא נותר בעבר השני, לאחר שחזר על "פכים קטנים", הוא נקלע למאבק עם שרו של עשו – "ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר". שרשו של עשו בעולם התהו נעלה מעולם התיקון לו שייך יעקב – לכן עשו מצליח לאיים על יעקב ולכן גם מעונין יעקב להתמודד עם עשו ולרשת את האורות המרובים שלו. אכן, מצד שרש-שרשו של יעקב (שמתגלה ב"ויותר יעקב לבדו") – שרש "יעקב איש חלק" בעצמות ה', למעלה מהשבירה והתיקון, עליו נאמר "כי חלק הוי' עמו יעקב חבל נחלתו" – הוא מסוגל לגבור על עשו ולבררו כפי שקורה במאבק עם שרו של עשו.

בדרוש פרשת וישלח בתורת חיים מסביר אדמו"ר האמצעי את המאבק הזה באריכות רבה:

שרו של עשו הוא מדרגת עשו כפי שהוא חוזר לשרשו – מדרגת בעל תשובה הנעלה לבאורה מיעקב, הצדיק הגמור, שכן "במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד". אכן, מאמר זה נכון רק ביחס ל"צדיקים גמורים שאינן בעלי תשובה", אך כאשר הצדיקים הגמורים עושים תשובה הם עולים למעלה-מעלה מבעלי התשובה לבשעצמם, מנצחים אותם וכוללים אותם בתוכם (כפי שבעל תשובה אמתי – והדבר בולט עוד יותר אצל גר-צדק – חייב בסופו של דבר, בעקבות התשובה שלו, לחזור לעסוק בתורה ומצוות, עבודת הצדיקים). כך, יעקב אבינו במאבקו עם שרו של עשו הופך מצדיק גמור גם לבעל תשובה וכך מנצח את שרו של עשו וכולל בתוכו את עצמת התשובה-של-תהו שלו.

במונחי ספר התניא, ספרן של בינונים המגדיר גם את הצדיקים ואת הרשעים, כאשר רשע עושה תשובה הוא עולה למעלה מן הצדיק, אך כאשר הצדיק יעשה תשובה הוא יעלה שוב למעלה מהרשע-שעשה-תשובה. לכאורה, אצל בעל תשובה אמתי ישנה מעלה של "זדונות נעשו לו כזכויות" שחסרה אצל הצדיק, שיש לו רק מצוות 'רגילות', אך אליבא דאמת הצדיק בתשובתו מחשיב את כל מצוותיו עד כה לעבירות (כידוע מתשובתו התמידית של הרס"ג על עבודת ה' הקודמת שלו, שכחטא תחשב ביחס למעמדו היום) – ו'עבירות' אלה הן ההופכות לזכויות בתשובתו.

במעבר יבק עובר יעקב אבינו 'משבר-אמצע-החיים', כשעליו לחולל שינוי מהותי בעבודתו – לעבור מעבודת צדיק לעבודת בעל-תשובה. כשם שאביו של יעקב, יצחק, התהפך בעקדה מנשמה דנוקבא לנשמה דדכורא כך על כל צדיק לעבור בשלב מסוים של חייו 'משבר' של שינוי מן הקצה אל הקצה בעבודתו. **המאבק במעבר יבק הוא 'משבר-אמצע-החיים' של יעקב אבינו, בו עליו להפוך מצדיק גמור לבעל תשובה, מבלי לאבד את האיכות של עבודת הצדיק.**

> בפנימיות, הנוער שנושר מדרך התורה והמצוות מביע את הרצון העמוק והמוצדק שלו לעבור מעבודת הצדיקים לעבודת בעלי תשובה

עבודת יעקב אבינו היא מורת-דרך לכל אחד ואחת מאתנו, גם אם אינם צדיקים גמורים של תניא. במובן הפשוט, צדיק הוא שם כללי לכל מי שגדל בעולם של תורה ומצוות וזכה לחינוך ברוח ישראל סבא. היום, לדאבוננו, ישנה מציאות בה כנגד החזרה-בתשובה קיימת גם תופעה הפוכה המכונה 'חזרה בשאלה', בכל גווני הציבור הדתי והחרדי (שלדעת חלק ממומחי הסטטיסטיקה ממדיה לא-פחותים מהחזרה בתשובה). בפנימיות, הנוער שנושר מדרך התורה והמצוות מביע את הרצון העמוק והמוצדק שלו לעבור מעבודת הצדיקים לעבודת בעלי תשובה. אם רק ידעו לחשוף לו את הרגש הפנימי הזה – וזהו תפקידם של היושבים כאן! – הדברים ודאי יתקבלו על דעתו ויצמיחו גל של תשובת-צדיקים שיכולה לכלול את האורות דתהו של התשובה ולהכיל אותם לגמרי בריבוי הכלים דתיקון של התורה והמצוות (וכך להעמיד גדולי תורה שיש בהם גם את מעלת התשובה, כפי שהיו אצל עמודי התורה שבאו מגרים ובניהם – רבי עקיבא, רבי מאיר, אונקלוס הגר, שמעיה ואבטליון ודומיהם).

עבודה זו היא בעצם עבודתו של המשיח, ש"אתא לאתבא צדיקיא בתיובתא" וכך לזכות למעלת "לאהפכא חשוכא לנהורא" ולתקן את העולם כולו.

(יום שבת ויצא תשפ"ג)

המשך מ'אוצר הסיפור':

ה"בת עין", נפטר ללא בנים אך שיקע את מסירותו ואהבתו בחסידיו ובדברי התורה שכתב. כפי שמסופר בסיפור, הציל את תלמידיו מן הרעש ומן הבהלה שאחריו.

מסירות הנפש שלו נמשכה גם לאחר הרעש: הוא התמודד עם פרעות שערכו גויי האזור ביהודים (בתקצ"ח לדוגמה, נשבה הצדיק על ידי פורעים דרוזים שמרדו בשלטון, וניצל בנס). בשנת תר"א פרצה מגפה בצפת והפילה חללים רבים, ואז הבטיח הצדיק כי הוא יהיה הקרבן האחרון במגפה. ואכן, בי"ב בכסלו תר"א נסתלק הצדיק מחוליו, והמגפה נעצרה.

(מתוך נפלאות פר' ויצא פ"ד)

קהילה עיצוב: דעה אביחיל | 054-6580146